

## TEST REGULACYJNY

### 1. Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

### 2. Nazwa dokumentu, data utworzenia

Projekt założeń do projektu ustawy o zmianie ustawy o pomocy społecznej

### 3. Jaki problem jest rozwiązywany? (maksymalnie 70 słów)

W nowej regulacji prawnej niezbędne jest wprowadzenie rozwiązań, które doprowadzą do poprawy efektywności działań podmiotów z obszaru pomocy społecznej oraz wyjścia naprzeciw najpoważniejszym problemom społecznym, takim jak ubóstwo, wykluczenie społeczne, bezrobocie, starzenie się populacji oraz pogłębiającą się dezintegrację grup społecznych. Niezbędne stało się wzmacnianie działań profilaktycznych i aktywizujących adresowanych do osób i rodzin zagrożonych i wykluczonych społecznie, a także rozwijanie usług interwencyjnych, głównie wobec osób starszych i niepełnosprawnych.

Ewaluacja dotychczasowych rozwiązań w obszarze usług pomocy społecznej pozwala na wyciągnięcie następujących wniosków:

- charakter świadczeń pomocy społecznej jest nieadekwatny do potrzeb klientów, przy jednoczesnym zachowywaniu przez nich „roszczeniowych” postaw wobec systemu,
- zbyt małe jest zastosowanie aktywnych narzędzi pracy socjalnej wobec klientów pomocy społecznej, zwłaszcza kontraktu socjalnego, który powoduje aktywność i chęć współpracy w przetrzymaniu trudnych sytuacji życiowych, likwidujących apatię oraz roszczeniowość,
- rozwój usług socjalnych jest konieczny, poprzez podniesienie świadomości społecznej oraz określenia standardów tych usług (minimalnego i optymalnego poziomu),
- wobec skutków demograficznego procesu starzenia się polskiego społeczeństwa niezbędny jest rozwój usług interwencyjnych adresowanych do osób starszych i niepełnosprawnych,
- zakres wykonywanych obowiązków przez pracowników socjalnych jest nieadekwatny do ich funkcji, zwłaszcza w odniesieniu do wykonywania obowiązków w środowisku lokalnym.
- nadal istnieje rozbieżność w standardzie życia pomiędzy obywatelami Polski, a pozostałymi obywatelami członkowskich krajów UE.

Do przyczyn takiego stanu należy zaliczyć między innymi:

- zbyt słaby restrykcyjnie system egzekwowania zobowiązań klientów pomocy społecznej, zwłaszcza w kontekście kontraktów socjalnych,
- niedostateczny wachlarz instrumentów aktywizacji społeczno-zawodowej pozostający do dyspozycji pracownika socjalnego, które może stosować w odniesieniu do osób w wieku aktywności zawodowej korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
- zbiurokratyzowany system pomocy społecznej, który w dostateczny sposób nie pozwala na stosowanie pracy socjalnej,
- niedostateczna koordynacja działań na poziomie gminy pomiędzy jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej a innymi instytucjami aktywizującymi osoby i rodziny korzystające z systemu pomocy społecznej,
- marginalizacja pracy socjalnej oraz traktowanie pracowników socjalnych jak pracowników administracyjnych jednostek organizacyjnych.

### 4. Źródło:

- exposé Premiera
- decyzja PRM/RM
- strategie rozwoju

Strategia Rozwoju Kraju  
2020

- prawo UE
- orzeczenie TK
- upoważnienie ustawowe

inne [jakie?]

### 5. Jeżeli projekt implementuje prawo UE, czy wprowadzane są dodatkowe rozwiązania poza bezwzględnie wymaganymi przez UE? Nie dotyczy.

Projekt nie implementuje prawa UE.

### 6. Rekomendowane rozwiązanie i oczekiwany efekt (maksymalnie 70 słów)

Nadanie priorytetu działaniom profilaktycznym, aktywizującym oraz usługom socjalnym przed przyznawaniem świadczeń pieniężnych. Przewiduje się rozwój usług środowiskowych (grupy samopomocowe, dzienne formy aktywizujące i opiekuńcze, pomoc sąsiedzka), oddzielenie pracy socjalnej od zadań administracyjnych, rozwijanie form aktywnej integracji (centra integracji społecznej, kluby integracji społecznej), zapewnienie kompleksowej pomocy osobom i rodzinom znajdującym się w kryzysie w wyniku rozwoju instytucjonalnych i dziennych formy pomocy, zapewnienie minimalnego dochodu socjalnego - „koszyk obciążeń ekonomicznych”.

Konieczna jest racjonalizacja i uproszczenie katalogu świadczeń pieniężnych poprzez wprowadzenie jednego zasiłku socjalnego, powiększonego o dodatki motywacyjne. Zasiłek socjalny ma pełnić rolę wyrównywania posiadanego dochodu do poziomu minimalnego dochodu socjalnego, natomiast dodatek motywacyjny będzie stanowił 50% tej wysokości. Zasiłek socjalny będzie przyznawany okresowo (porównywalnie do obecnego zasiłku okresowego), bądź w przypadku osób starszych lub niepełnosprawnych na stałe. Okres wypłacania zasiłku uzależniony będzie od rozpoznania indywidualnej sytuacji osoby / rodziny wymagającej wsparcia. W przypadku, gdy osoba potrzebująca wsparcia trafi na otwarty rynek pracy, zasiłek socjalny może być kontynuowany przez okres 6 miesięcy.

Zmianom tym towarzyszyć będzie wzmocnienie roli kontraktu socjalnego oraz prowadzonej z osobą lub rodziną pracy socjalnej. Wprowadzenie socjalnego dodatku motywacyjnego ma na celu ograniczenie postaw pasywnych oraz długotrwałego korzystania z pomocy, a jego przyznanie będzie powiązane z realizacją kontraktu socjalnego oraz z aktywnością osób i rodzin ubiegających się o świadczenia. Dodatek motywacyjny (finansowany z budżetu państwa) przyznawany będzie w formie pieniężnej lub bezgotówkowej w przypadku osób uzależnionych lub tych, które pierwszy raz korzystają z pomocy. Przedmiotem kontraktu socjalnego będą usługi socjalne - profilaktyczne, aktywizujące lub interwencyjne. Usługi aktywizacyjne zostaną ściśle powiązane z zasadami korzystania z usług reintegracji społecznej i zawodowej oferowanych przez podmioty zatrudnienia socjalnego - centra integracji społecznej i kluby integracji społecznej, działających na podstawie przepisów ustawy o zatrudnieniu socjalnym. Dotychczasowe rozwiązania w tym zakresie, których skuteczność przedstawiono w załączniku 1 będą kontynuowane wraz z rozwojem świadomości wśród obywateli o istniejących możliwościach i jednoczesną możliwością świadomego wyboru oferowanych usług socjalnych i podmiotów oferujących te usługi.

Niezbędna jest zmiana odbioru społecznego pomocy społecznej, w tym zaprzestaniu postrzegania ośrodka pomocy społecznej tylko i wyłącznie jako „kasy wypłacającej zasiłki”. W tym celu niezbędne jest oddzielenie pracy socjalnej oraz świadczenia usług socjalnych od zadań administracyjnych poprzez reorganizację pracy OPS i PCPR. Propozycja zmian dotyczy przekształcenia OPS-ów w Centra Pomocy i Usług Socjalnych z wyodrębnionymi działami pracy socjalnej i usług socjalnych, natomiast obsługa administracyjna wraz z funkcją wypłacania zasiłków mogłaby być realizowana wewnątrz Centrum lub poza nim (w strukturze gminy). Reorganizacji będzie towarzyszyć swoboda w dopasowaniu wewnętrznej struktury działających jednostek organizacyjnych pomocy społecznej.

Rekomendowane rozwiązania powinny przyczynić się do spadku liczby osób długookresowo uzależnionych od wsparcia systemu pomocy społecznej, zmniejszenia liczby osób i rodzin wchodzących do systemu pomocy społecznej w charakterze beneficjentów, wzmocnienia bezpieczeństwa socjalnego obywateli, a także wzrost ich aktywności w rozwiązywaniu własnych problemów, podniesienie efektywności systemu organizacyjnego pomocy społecznej. Oczekuje się ponadto, iż zmiana ta sprzyjać będzie zmniejszeniu się skali roszczeniowości i bierności osób wymagających wsparcia.

#### 7. Czy możliwe jest rozwiązanie problemu poprzez działania pozalegisłacyjne? Jeśli tak, to jakie? Jeśli nie, to dlaczego?

Działania pozalegisłacyjne nie są możliwe, gdyż materia, której dotyczy regulacja, jest objęta w chwili obecnej przepisami ustawy. Część zagadnień wynikających z projektu będzie uszczegółowiona w aktach wykonawczych do ustawy o pomocy społecznej.

## 8. Skutki dla sektora finansów publicznych (pozytywne in plus; negatywne in minus)

w PLN		2014	2015	2016	2017	2018
<b>pozytywne in plus w zł</b>		<b>50 000</b>	<b>20 050 000</b>	<b>25 050 000</b>	<b>30 050 000</b>	<b>35 050 000</b>
	budżet państwa	50 000	50 000	50 000	50 000	50 000
z tego:	budżet gmin	0	20 000 000	25 000 000	30 000 000	35 000 000
<b>negatywne in minus ogółem w zł</b>		<b>396 515 199</b>	<b>409 639 437</b>	<b>455 267 333</b>	<b>535 690 967</b>	<b>316 174 484</b>
	budżet państwa	383 541 644	396 417 969	439 080 484	525 688 591	306 171 514
z tego:	budżet gmin	12 973 555	13 221 468	16 186 849	10 002 376	10 002 970
1. zasiłek socjalny	budżet państwa	86 139 960	118 593 744	187 017 132	299 096 547	107 708 349
	budżet gmin	3 068 244	3 218 498	6 184 473	0	0
2. dodatek motywacyjny	budżet państwa	18 892 911	23 208 104	28 981 288	34 854 233	36 031 622
	budżet gmin	-	-	-	-	-
3. składki zdrowotne	budżet państwa	1 508 773	5 016 121	5 034 064	5 211 012	5 393 184
	budżet gmin	-	-	-	-	-
4. składki emerytalno-rentowe	budżet państwa	-	-	-	-	-
	budżet gmin	5 311	2 970	2 376	2 376	2 970
5. niewliczane do dochodu z pielegn. i dodatku	budżet państwa	80 000 000	80 000 000	80 000 000	80 000 000	80 000 000
	budżet gmin	9 900 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000	10 000 000
6. świadczenia zdrowotne	budżet państwa	0	5 600 000	6 048 000	6 526 800	7 038 360
	budżet gmin	-	-	-	-	-
7. Wyrównanie deficytów finan. dla pps	budżet państwa	197 000 000	164 000 000	132 000 000	100 000 000	70 000 000
	budżet gmin	-	-	-	-	-

**Opis metodologii:**

\* **Skutki pozytywne (in plus)** są trudne do oszacowania. Pozytywny wpływ dla sektora finansów publicznych będą miały e-usługi, reorganizacja pracy w ops i pcpr, bardziej racjonalne kierowanie pomocy i wykorzystywanie dostępnych środków finansowych. Rozwój usłu socjalnych będzie odbywać się w ramach pracy socjalnej. Usługi interwencyjne, w tym także usługi sąsiedzkie, zastąpią dotychczasową ofertę usług opiekuńczych. Ponoszone przez jst koszty z tego tytułu będą mieścić się w ramach planowanych środków finansowych na dotychczasowym poziomie. Dodatkowo koszty usług sąsiedzkich będą niwelowane przez niewymierne korzyści poprzez fakt utrzymania aktywności osób świadczących takie usługi. Zakłada się promocję rozwoju usług socjalnych oraz wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w realizacji tego zadania poprzez projekty systemowe i regionalne zaprogramowane na lata 2014-2020 w ramach środków EFS. Wprowadzone zostaną nowe kierunki specjalizacji do systemu kształcenia pracowników socjalnych skorelowane z propozycją rozwoju usług socjalnych. Specjalności zawodowe pracowników socjalnych oraz minimum programowe zostaną określone w ramach zadań realizowanych przez ministra do spraw zabezpieczenia społecznego.

**Finansowanie na dotychczasowym poziomie dotyczy obszaru:**

Rozwój usług socjalnych (usługi profilaktyczne, aktywizujące, interwencyjne), który odbędzie się poprzez wprowadzenie standardów – minimalnego oraz optymalnego poziomu świadczonych usług. Wykonywanie usług profilaktycznych i aktywizujących będzie odbywać się w ramach pracy socjalnej. Usługi interwencyjne, w tym także usługi sąsiedzkie, zastąpią dotychczasową ofertę usług opiekuńczych. Ponoszone przez jst koszty z tego tytułu będą mieścić się w ramach planowanych środków finansowych na dotychczasowym poziomie. Dodatkowo koszty usług sąsiedzkich będą niwelowane przez niewymierne korzyści poprzez fakt utrzymania aktywności osób świadczących takie usługi. Zakłada się promocję rozwoju usług socjalnych oraz wsparcie jednostek samorządu terytorialnego w realizacji tego zadania poprzez projekty systemowe i regionalne zaprogramowane na lata 2014-2020 w ramach środków EFS. Wprowadzone zostaną nowe kierunki specjalizacji do systemu kształcenia pracowników socjalnych skorelowane z propozycją rozwoju usług socjalnych. Specjalności zawodowe pracowników socjalnych oraz minimum programowe zostaną określone w ramach zadań realizowanych przez ministra do spraw zabezpieczenia społecznego.

**Skutki negatywne**

Regulacja będzie miała wpływ na wzrost wydatków z budżetu państwa i jednostek samorządu terytorialnego (jst). W perspektywie pięcioletniej największy wzrost wydatków przypadnie na pierwsze lata. Pierwsze efekty działań profilaktycznych i aktywizujących powinny mieć wpływ na spadek liczby osób korzystających z zasiłków socjalnych i socjalnych dodatków motywacyjnych. Niemniej jednak należy pamiętać, że efekty te są silnie związane z sytuacją na rynku pracy, stopniem rozwoju miejsc zatrudnienia socjalnego.

Szacunek kosztów (in minus) regulacji uwzględnia:

- wpływ weryfikacji minimalnego dochodu socjalnego (o wskaźnik dynamiki minimum egzystencji z 2012 r.: osoba samotna – 104,1%, osoba w rodzinie – 104,2%) na wzrost wysokości zasiłku socjalnego oraz socjalnego dodatku motywacyjnego,
- wpływ niewliczania do dochodu dodatków i zasiłków pielęgnacyjnych na wzrost wysokości zasiłków socjalnych oraz wzrost liczby beneficjentów,
- koszt wprowadzenia socjalnego dodatku motywacyjnego,
- niedobór środków na utrzymanie mieszkańcóws dps przyjętych na zasadach sprzed 2004 r.,
- wzrost kosztów składek zdrowotnych i emerytalno-rentowych opłacanych na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- wzrost wydatków na świadczenia zdrowotne dla osób spełniających kryterium dochodowe, uprawnionych na podstawie ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnych.

**Przyjęto następujące założenia:**

- w każdym następnym roku liczba osób w rodzinie uprawnionych do zasiłku socjalnego, które obecnie korzystają z zasiłku stałego, wzrośnie o 1%,
  - liczba osób samotnych uprawnionych do zasiłku socjalnego, które obecnie korzystają z zasiłku stałego, wzrośnie o 3%,
  - liczba osób uprawnionych do zasiłku socjalnego, które obecnie korzystają z zasiłku okresowego z powodu bezrobocia, w wyniku pomocy o charakterze aktywizującym od 2016 będzie zmniejszać się o 3%,
  - okres korzystania z zasiłków utrzymany został na poziomie z 2012 r.,
  - z socjalnego dodatku motywacyjnego skorzysta 20% osób, które obecnie pobierają zasiłek okresowy z powodu bezrobocia,
  - nie ma znaczenia, czy zasiłek socjalny będzie realizowany w formie pieniężnej, czy rzeczowej.
- Osoby, które korzystają z zasiłków socjalnych należą do grupy beneficjentów, która obecnie korzysta z pomocy w formie zasiłków stałych i okresowych. Dlatego skutki finansowe projektowanych zmian w zakresie zasiłku socjalnego i socjalnego dodatku motywacyjnego zostały obliczone na podstawie danych za 2012 r. dot.:
- liczby osób, które otrzymały zasiłki stałe, zasiłki okresowe, w tym z powodu bezrobocia,
  - średniej liczby świadczeń przypadającej na jedną osobę w ciągu roku,
  - rozkładu liczby osób w poszczególnych grupach dochodowych,
  - udziału osób samotnie gospodarujących w liczbie rodzin objętych pomocą.

W 2012 r. 156.969 osobom samotnie gospodarującym przyznano zasiłki stałe oraz 42.755 osobom przebywającym w rodzinie. Wykorzystując udziały osób w poszczególnych grupach dochodowych obliczono różnicę pomiędzy wydatkami na zasiłki stałe wg obowiązujących zasad a wydatkami na zasiłki socjalne. W przypadku osób samotnie gospodarujących największy udział, 47%, stanowiły osoby bez dochodu, najmniej osób wykazywało dochód w przedziale 500-542 zł, w przypadku osób przebywających w rodzinie najwięcej osób wykazuje dochód w przedziale 100-400 zł, osoby te stanowią 76%, najmniej zaś w skrajnych przedziałach (zob. kolumna „wagi” w tabeli 1).

Utrzymując w pierwszym roku obowiązywania regulacji minimalny dochód socjalny na poziomie dotychczasowego kryterium dochodowego, wprowadzenie zasiłku socjalnego w miejsce zasiłku stałego spowoduje wzrost kosztów jedynie w przypadku osób, które nie wykazują dochodu lub ich dochód mieści się w przedziałach 0-50 zł i 500-542 zł. Z uwagi na to, że zasiłek socjalny ma pełnić rolę wyrównywania posiadanego dochodu do poziomu minimalnego dochodu socjalnego, zakłada się rezygnację z określenia maksymalnej kwoty zasiłku socjalnego (na poziomie niższym od kryterium dochodowego). Maksymalny zasiłek w przypadku osoby nie wykazującej dochodu obecnie może wynosić 529 zł, w nowej regulacji może wynieść 542 zł. Analogicznie oszacowano skutki w przypadku zasiłku socjalnego dla osób w rodzinie (zob. tabl. 2). Przyjęte założenia oparte zostały na obserwacji dynamiki liczby tych osób obliczanej dla danego roku w porównaniu z rokiem poprzednim (zob. tabl. 3). Skutki finansowe dla kolejnych lat obliczono z uwzględnieniem udziałów liczby osób w poszczególnych grupach dochodowych oraz zakładanej corocznej weryfikacji minimalnego dochodu socjalnego.

W wyniku wdrażania form pomocy o charakterze aktywizującym można spodziewać się od 2016 r. pierwszych efektów w postaci spadku o 3% liczby osób pobierających zasiłki socjalne kierowane do osób, które potencjalnie mogą powrócić na rynek pracy. Założenie to oparte zostało w większym stopniu na subiektywnej ocenie niż twardych danych. W latach 2004-2012 obserwowano bowiem zarówno spadki, jak i wzrosty liczby osób pobierających zasiłki okresowe, w tym także z powodu bezrobocia. Efekty aktywizacji beneficjentów są trudne do oszacowania, ponieważ istnieje wiele czynników, które będą miały wpływ na wzrost lub spadek liczby osób korzystających z tej formy pomocy. Przykładami takich czynników są: skala bezrobocia, liczba dostępnych ofert pracy na rynku, stopień współpracy z urzędami pracy lub innymi podmiotami pośredniczącymi w szukaniu miejsc pracy, stopień rozwoju instytucji mających na celu integrację, takich jak centra integracji społecznej, kluby interwencji socjalnej. Podobne podejście zastosowano w przypadku założenia dotyczącego stopnia korzystania z socjalnego dodatku motywacyjnego. Założono, że z dodatku skorzysta 20% osób, które obecnie pobierają zasiłek okresowy z powodu bezrobocia. Nowe zasady przyznawania zasiłków socjalnych, w pierwszych latach obowiązywania proponowanych rozwiązań, spowodują zwiększenie nakładów finansowych na pomoc społeczną. Niemniej jednak wprowadzenie odpowiednich narzędzi mobilizujących powinno doprowadzić do uruchomienia mechanizmu jak najszybszego zaprzestania korzystania ze świadczeń pieniężnych. W perspektywie pięcioletniej największy wzrost wydatków przypadnie na pierwsze lata. Piąty rok obowiązywania regulacji powinien przynieść pierwsze efekty działań aktywizujących i profilaktycznych.

Źródło danych: MPiPS-03 Sprawozdanie z udzielonych świadczeń pomocy społecznej, MPiPS-05 Sprawozdanie o placówkach zapewniających całodobową opiekę i wsparcie, zbiory centralne - dane jednostkowe SI POMOST (PAR - Platforma Analityczno-Raportowa), ustawa budżetowa 2012 i 2013.

9. Koszty i korzyści społeczne

Grupa społeczna	Liczebność grupy	Korzyści (finansowe)	Koszty (finansowe)
Małe i średnie przedsiębiorstwa	x	x	x
Pozostałe przedsiębiorstwa	Podmioty niepubliczne świadczące usługi	x	x
Obywatele	1. Beneficjenci - 2 mln 2. Osoby zainteresowane świadczeniem usług socjalnych - liczba trudna do oszacowania	Dostosowanie wysokości świadczeń do realnych potrzeb (osób starszych i niepełnosprawnych oraz osób wymagających działań aktywizujących)	x
Inne grupy (np. rolnicy, górnicy, itp.)	x	x	x
<b>Koszty i korzyści pozafinansowe:</b> 1. Poprawa efektywności działań wszystkich instytucji i podmiotów działających w obszarze pomocy społecznej, 2. Zmiana roli i znaczenia pracy socjalnej jako podstawowej metody pracy z osobą/rodziną znajdującą się w trudnej sytuacji życiowej, 3. Zwiększenie bezpieczeństwa socjalnego obywateli, 4. Zmiana społecznego odbioru systemu pomocy społecznej, 5. Wzrost aktywności osób świadczących usługi sąsiedzkie, beneficjentów pomocy społecznej, 6. Zmniejszenie liczby osób wykluczonych społecznie, 7. Bardziej racjonalne wykorzystywanie dostępnych środków finansowych i lepsze adresowanie pomocy.			

10. Inne dane podkreślające wagę projektu (dane ekonomiczne, np. udział sektora w PKB, wpływ na rynek pracy, CPI itp. )

Rozwój podmiotów konkurujących w obszarze usług interwencyjnych, rozwój i poszerzenie oferty usług wpłynie korzystnie na wzrost popytu na pracowników wykwalifikowanych w tym zakresie. Wzrost liczby podmiotów oferujących usługi interwencyjne wpłynie korzystnie na jakość usług.

11. Czy projekt redukuje obciążenia regulacyjne? W jakim obszarze?

- TAK  NIE
- zmniejszenie liczby dokumentów
  - zmniejszenie liczby procedur
  - skrócenie czasu
  - inne (jakie?)

Kalkulacja/komentarz:

1. Wdrożenie produktów powstających w ramach projektu Emp@tia (PO IG)  
- wprowadzenie możliwości składania wniosków elektronicznych (ze względu na specyfikę świadczeniobiorców pomocy społecznej e-wniosek nie będzie wymaganą formą),  
- elektroniczny rodzinny wywiad środowiskowy obsługiwany przez terminale mobilne, zintegrowane z lokalnymi systemami do obsługi świadczeń.  
2. Skrócenie procedury przyznawania świadczeń rzeczowych.  
3. Skrócenie procedury weryfikacji minimalnego dochodu socjalnego.

12. Czy projekt wprowadza dodatkowe obciążenia regulacyjne w stosunku do stanu obecnego?

- TAK  NIE
- zwiększenie liczby dokumentów
  - zwiększenie liczby procedur
  - wydłużenie czasu
  - inne (jakie?)

Kalkulacja/komentarz:

13. Jeżeli projekt zwiększa obciążenia regulacyjne proszę wskazać, w jakim obszarze kompetencji ministerstwa zostaną w związku z tym zredukowane obciążenia (zasada "1 za 1")

14. Jak problem rozwiązano w innych krajach OECD/UE? (dobre praktyki)

Systemy pomocy społecznej różnią się w poszczególnych krajach, w Unii Europejskiej materia ta należy do prawa krajowego. Niektóre kraje podjęły w ostatnim czasie reformy systemu zabezpieczenia społecznego, w tym pomocy społecznej. Np. Wielka Brytania rozpoczęła reformę, która ma na celu uproszczenie skomplikowanego systemu zasiłków oraz wprowadzenie zachęt do podejmowania pracy. W zakresie minimalnego dochodu socjalnego: w państwach członkowskich UE dochód socjalny (gwarantowany) jest różnie uregulowany prawnie, często regulują go przepisy dot. pomocy społecznej, czyli ostatniej sieci zabezpieczenia społecznego. Z tego względu dochód ten jest traktowany jako pomoc tymczasowa, udzielana w celu wyjścia z trudnej sytuacji, bywa też powiązany z wymogiem wykazania się własną aktywnością. System dochodu gwarantowanego uzupełniają zasiłki dla szczególnych kategorii osób, zwłaszcza starszych i niepełnosprawnych (zob. Minimum Income Schemes Across EU Member States, Synthesis Report, EU Network of National Independent Experts on Social Inclusion, European Commission, 2009 oraz European Commission Staff Working Document SWD(2013) 39). Własne dochody osoby/rodziny brane są pod uwagę przy ustalaniu wysokości pomocy. W niektórych krajach, jak Austria, Finlandia, Wielka Brytania, uwzględnia się także majątek (ruchomości i nieruchomości) (zob. MISSOC comparative tables: 1 July 2012). W zakresie wykonywania zawodu pracownika socjalnego: w krajach Europy Zachodniej istnieją specjalności w obrębie tego zawodu, które dostosowują świadczenie pracy socjalnej do istniejących wyzwań, zarówno w zakresie grup społecznych, jak i specyficznych problemów, typu niepełnosprawność, bezrobocie strukturalne, problemy w integracji migrantów. Pracownicy socjalni pracują w różnego typu instytucjach, również poza systemem pomocy społecznej (szpitale, więzienia, szkoły).

15. **Harmonogram (daty opracowania założeń projektu, zakończenia konsultacji i przekazania dokumentu do KSRM). Czy istnieją uwarunkowania decydujące o terminie wdrożenia projektu? Jeśli tak, jakie?**

Konsultacje społeczne i uzgodnienia międzyresortowe: wrzesień 2013 r.  
Komitet Rady Ministrów : luty 2014 r.

16. **Kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu i jakie mierniki zostaną zastosowane? (ocena ex-post)**

Ewaluacja nastąpi w oparciu o analizę oceny zasobów pomocy społecznej na poziomie krajowym, analizę sprawozdań z udzielonych świadczeń pomocy społecznej (MPIPS-03) oraz informacje z wydziałów polityki społecznej urzędów wojewódzkich, po raz pierwszy po upływie dwóch lat od wejścia w życie nowych rozwiązań. Miernik obrazujący stopień usamodzielnienia osób i rodzin korzystających z pomocy społecznej, ich aktywizację.

17. **Kontakt merytoryczny: imię, nazwisko, departament, telefon, email (podpis)**

18. **Minister/Sekretarz/Podsekretarz stanu odpowiedzialny za projekt (podpis)**